

PŘÍBĚH VOJTY

Vojta

Jmenuji se Vojta a je mi šest let. Bydlím v Mariánském Údolí nedaleko Olomouce. Naše rodina je velká. Mám maminku, tatínka, starší bratry Viktora a Viléma a mladší sestřičku Vivienku. Moje maminka je Češka

a tatínek Vietnamec. Pochází z Hanoje, to je hlavní město Vietnamu. V České republice se seznámil s maminkou a bydlí tady už patnáct let. Ještě s námi bydlí dva pejsci, rybičky a ptáčci.

Mám moc rád přírodu a zajímám se o zvířátka. Starám se o naše domácí zvířátka a pomáhám i těm, která jsou ve volné přírodě opuštěná nebo poraněná. Také často chodívám do obchodu se zvířaty, kde si hladím morčátka a králíčky.

Po prázdninách už půjdu do školy a moc se tam těším. V zimě jsem byl u zápisu ve škole, kam chodí i můj nejstarší bratr. Bylo tam tolik zajímavých věcí! Maminka mi slíbila, že až budu školák, můžu chodit do

rybářského kroužku a to mě hodně zajímá.

Ve volném čase si rád čtu, kreslím a chodívám na houby. Umím je také poznávat. Každý rok se těším na zimu, protože napadne sníh a to se mi líbí. Můžu si s ním hrát nebo se jen dívat, jak padají bílé sněhové vločky.

Baví mě cestování. Už jsem byl i u moře a moc se mi tam líbilo. Sbíral jsem mušličky a kamínky jako dárek pro maminku. Často připravuji mamince různá překvapení.

Mám rád, když se naše rodina sejde doma, zapálíme si vonné tyčinky a vyprávíme si třeba o Vietnamu, kde máme hodně příbuzných.

INFORMACE O VIETNAMSKÉ KOMUNITĚ

O vietnamsko-českých vztazích lze hovořit už od poloviny minulého století. Naše země se tehdy pokoušela podporovat vzájemné diplomatické styky a vzhledem k neutěšenému stavu vietnamského hospodářství také pomoci Vietnamu po stránce ekonomické a technické (budování tovární výroby, dopravy, podpora zemědělství a zdravotnictví). Již na sklonku padesátých let dvacátého století se započalo v navazování a upevňování patronátních styků vybraných československých a vietnamských škol. A právě v té době začali přijíždět do naší republiky první vietnamští studenti. Někteří z těchto studentů žijí v České republice dodnes.

Až do roku 1989 přijížděli vietnamští občané (obchodníci, ale zejména studenti) do tehdejšího Československa a zde pro ně byly připraveny speciální studijní programy, které byly převážně zaměřeny na studium ekonomických a technických oborů. Všichni byli pod přísným dohledem vietnamského velvyslanectví a platila pro ně přísná pravidla (například nesměli během studia navazovat styky s opačným pohlavím). Pokud došlo k porušení některého pravidla, hrozilo okamžité odeslání zpět do Vietnamu.

Od devadesátých let dvacátého století v České republice žijí Vietnamci, kterým se zde podařilo přechkat zlomové období vzájemných česko-vietnamských politických vztahů, a také se sem znovu vrátili ti, kteří Českou republiku opustili na základě

vypovězení mezinárodních dohod. Další početnější vietnamskou migrační skupinou jsou vietnamští občané ze sousedních zemí, například z Německa. Největší část vietnamských migrantů však tvořili a tvoří noví přistěhovalci přímo z Vietnamu.

Příjezd vietnamských občanů býval dříve většinou motivován následujícími důvody: získání kvalitního vzdělání, zlepšení své ekonomické situace, zlepšení ekonomické situace rodiny a následně zlepšení společenského postavení celé rodiny (i svého vlastního) ve Vietnamu. V současné době přijíždějí do České republiky vietnamští občané, které bychom mohli rozdělit do dvou skupin. Zástupci první skupiny přicházejí zejména kvůli obchodu a jsou často následováni i rodinnými příslušníky. Druhou skupinu pak tvoří mladí lidé, kteří přijíždějí do České republiky studovat. Toto všechno ovlivňuje chování a postoje Vietnamců, kteří přicházejí do naší země s cílem začít nový kvalitnější život. V dosahování vysněných cílů jim velmi významně napomáhají základní rysy vietnamské povahy, což je vysoká odolnost, přizpůsobivost, iniciativa a píle.

Výraznou píli můžeme také vidět u vietnamských dětí, které v posledních letech nastupují do prvních tříd českých základních škol. Jejich rodiče si uvědomují význam vzdělání a snaží se pro ně zajistit to nejvyšší. (Vietnamské přísloví praví: „Je-li syn (dcera) lepší než otec, je rodina šťastná.“) Ve vietnamských rodinách převládá tradiční úcta ke

vzdělanosti a vzdělaným lidem. Rodiče vedou děti k respektu a lásce k učitelům a často to projevují i věcnými dary nebo pozváním učitele na rodinnou oslavu. Je to ve Vietnamu běžný projev úcty rodiny k učiteli a k jeho práci. Vietnamští žáci a studenti jsou tímto postojem rodiny pozitivně motivováni a je to i jeden z důvodů, proč tak často dosahují nadprůměrných studijních výsledků.

Starší generace usazených vietnamských migrantů bohužel příliš nevyhledává přátele mimo vietnamskou komunitu, a pokud navazují bližší vztahy s českými občany, potom je to nejčastěji právě přes spolužáky a kamarády jejich vlastních dětí. Je to způsobeno i tím, že nestudovali český jazyk na školách, a tak, i když žijí v České republice již delší dobu, komunikace v českém jazyce je pro ně stále náročnou záležitostí, druhým důvodem je jejich vysoké pracovní nasazení, které jim zároveň vymezuje okruh přátel a lidí, se kterými se stýkají.

V České republice dnes fungují tři vietnamské organizace: Svaz Vietnamců v České republice, Svaz vietnamských podnikatelů a Občanské sdružení vietnamsky hovořících občanů České republiky, které se snaží zachovat ve zdejší vietnamské komunitě vietnamskou kulturu a pro vietnamské děti i jejich rodný jazyk. Zároveň si přejí komunitu přiblížit české společnosti a i z toho důvodu se chystají vydávat vietnamsko-český časopis „Nový domov“, který si klade za cíl obě kultury na základě informovanosti sblížovat a podporovat vzájemné soužití.

ZDROJ

Jan Černík a kol: **S vietnamskými dětmi na českých školách.** H & H. Praha 2007. www.odcestuj.cz/vietnam/
CIA [online]. Nedařováno. [cit. 2008-06-02]. Dostupné na: www.cia.gov

ÚVODNÍ AKTIVITA

AKTIVITA, KTEROU MŮŽETE VYUŽÍT JAKO ÚVOD KE KAŽDÉ ZEMI A TAKÉ JAKO SPOJOVACÍ PRVEK VŠECH ZEMÍ.

VÝPRAVA S VĚTRÍKEM

NAŠÍM PRŮVODCEM JEDNOTLIVÝMI ZEMĚMI BUDE VÍTR.

Cíle

Děti jsou motivovány k práci na projektu.

Děti si vytvářejí základní představu o mapě světa.

Děti se seznámí s polohou prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky ve světě.

Děti se seznámí s některými fakty o životě vietnamské menšiny v České republice.

Pomůcky

Mapa světa s vyznačenými obrysy jednotlivých prioritních zemí, obrys České republiky namalovaný na velkém papíře nebo kartonu (podklady pro vytvoření najdete na CD), kufříky či krabice představující kufřík, cestovatelské deníky – jednotlivé listy s kopiemi obrázků z přílohy, školní sešit nebo jiná forma cestovatelského deníku, Vítr – vyrobený např. z gázy, výtvarné potřeby, CD se zvuky větru nebo motivační hudbou dle vlastního uvážení, příloha 1, 2, CD Anyana – děti a svět.

Motivace

„Víte, ten se má, chvilku je tady a za chvíli úplně někde jinde. Prohání se po celém světě, nezná žádné hranice. Dívá se na svět z výšky a vidí hory, zelené pastviny, spousty zvířet, ryb a vod. Vítr je prostě doma na

celém světě a z výšky sleduje, co je kde pěkného, a také vidí, kde se dějí nepravosti. Fouká a létá si, jak se mu zachce. Když je veselý, hraje si s vlasy dětí v Africe, ale když se rozzlobí, odnese i celou střechu ve vedlejší vesnici. Umí být příjemně teplý, studený a dokáže přinést déšť. Náš Větrík – cestovatel nás zanes, kam budeme chtít. Třeba do země, která leží ve střední Evropě a jmenuje se Česká republika. Víte, že mezi námi žijí také děti, které pocházejí z daleké asijské země Vietnamu? Vítr nás zve na cestu nejen naší republikou, ale zve nás na návštěvu k dětem, které žijí mezi námi a mají úplně stejná trápení a radosti jako my, i když vypadají jinak než my. Jindy jsou jejich starosti o dost větší než naše, a přece se dovedou radovat.

Nebojte se při své cestě překonat všechny překážky a vydejte se za vietnamskými dětmi v České republice s dobrými a přátelskými úmysly.“
Všechny děti sedí během úvodního vyprávění se zavřenými očima, které otevrou až na pokyn učitelky. Naznačíme foukání větru tak, aby to děti cítily. Podkres při vyprávění textu vytváří hudba např. CD – Bachova Varhanní hudba.

Postup

- Ve třídě si připravíme nástěnku s mapou světa a vyznačenou Českou republikou a vyznačeným Vietnamem.

- Dále můžeme mít velký obrys České republiky, který v průběhu projektu proměníme s dětmi v koláž, která zemi charakterizuje. Využijeme výstřihů z časopisů i dětských kreseb – jídlo, krajina, zvířata, lidé, počasí, rostliny, ovoce, kulturní plodiny, stavby apod.
- Každé dítě si přinese malý **kufřík** nebo si „kufřík“ vyrobíme z papírových krabic.
- Do kufříku budeme dávat v průběhu celého projektu vytvořené výstupy – obrázky, výrobky.
- Děti se chystají na cestu a vymýšlejí, co si s sebou vezmou, co by mohly ve Vietnamu potřebovat (mohou to namalovat nebo si o přípravách na cestu jen povídat).
- Do kufříku přibalíme také **cestovatelský deník** – školní sešit nebo jednotlivé listy svázané provázkem.
- Do deníku budeme kreslit (nebo jinak jednoduše zaznamenávat) naši cestu.
- V příloze naleznete obrázky, které vám s přípravou deníku pomohou – obrysy zemí, vlajky, černobílé foto dítěte z každé země, omalovánku světa s obrysy prioritních zemí.
- Vítr můžeme využít také k reflexím aktivit během projektu nebo k celkové reflexi na jeho závěru.

SEZNAM FOTOGRAFIÍ

- 1 Maminka a tatínek
- 2 To jsem já, Vojta
- 3 To je úlovek
- 4 U mraveniště
- 5 Můj první hříbek
- 6 Hraji si se sestrou
- 7 Jsem velký čtenář
- 8 Vojta s pejskem

1

2

3

4

5

6

7

8

PŘEHLED AKTIVIT

Aktivita	Foto	Charakteristika	Poznámky
Každý jsme jiný, a přesto jsme všichni stejní str. 6	1 2	prožitková a diskuzní aktivita	Příloha 3: Mapa světa a Obrázky hlav různých národností a ras
Chtěl bych být rybářem str. 7	3	pracovní a výtvarná aktivita	
V lese se mi líbí str. 8	4 5	sportovně-pohybová aktivita	
To je provoz! str. 9	6	pracovní aktivita zaměřená na týmovou spolu- práci	
Vyprávěj mi po- hádku str. 10	7	literární aktivita	Příloha 4: Pohádka o rybáři a dívce z obrazu
Můj pesek str. 11	8	výtvarná aktivita zaměřená na rozvoj tvořivosti a fantazie	Příloha 5: Jednotážky

KAŽDÝ JSME JINÝ, A PŘESTO JSME VŠICHNI STEJNÍ

Cíle

Děti pojmenují jednotlivé členy rodiny.

Děti se orientují v příbuzenských vztazích.

Děti vnímají rozdíly mezi jednotlivými národy.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Dítě a ten druhý, Dítě a svět, Dítě a jeho psychika.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Pomůcky

Fotografie 1, 2, příloha 3, mapa světa, nůžky, lepidlo, fotografie dětí ze třídy z období jejich kojeneckého a batolecího věku.

Motivace

Vojta má velkou rodinu. Maminka je Češka, tatínek je Vietnamec a děti jsou trochu po mamince a trochu po tatínkovi. Každý z nich má víc z jednoho rodiče. Vojtovi starší bratři mají snědší pleť po tatínkovi, Vojta a sestríčka jsou, co se vzhledu týče, více po mamince. Každý je prostě jiný. Tuto situaci můžeme využít k tomu, že dětem přiblíží-

me odlišnosti, které souvisí s životem v jiných zemích. Snažíme se dětem pomocí otázek nebo konkrétních situací ukázat, že posuzování lidí podle vzhledu je omezené a měli bychom se spíše zaměřovat na jejich vlastnosti.

Otázky k fotografii

Koho vidíte na fotografii? Je to celá Vojtova rodina?

Jaké jsou rozdíly mezi rodiči?

Komu je Vojta více podobný?

Máte doma také podobné fotografie vaší rodiny?

Proč si pořizujeme fotografie?

Postup

Každý jsme jiný

- Děti rozdělíme do skupinek a každá skupinka dostane jeden společný pracovní list (viz příloha 3).
- Děti si vybarví a nastříhají obrázky lidí různých národností a ras.
- Na základě společné domluvy ve skupince se snaží nalepit hlavičky na mapu světa, do správných kontinentů či zemí, ve kterých tyto lidé žijí.
- Ve společné diskuzi se snaží skupiny odůvodnit svá rozhodnutí.

To jsem já

- Děti do školy přinesou svou fotografii z kojeneckého věku.
- Fotografie očíslováme.
- Děti dostanou list se jmény svých spolužáků.
- Na základě odhadu podobnosti, důvtipu a smyslu pro detail se snaží poznávat své spolužáky a přiřadit danou fotografii správně ke jménu.

Možné obměny aktivity

- Děti mohou od učitele získat indicie, které jim ulehčí umísťování hlaviček do jednotlivých zemí. Můžeme rozšířit o znalosti jednotlivých kontinentů a propojit s opakováním učiva jednotlivých předmětů v podobě pracovních listů, doplňkových úkolů apod.

Doplňkové aktivity

- Výtvarná aktivita – Kreslím sebe (s pomocí zrcátka), Moje rodina (koláž z fotografií, strom života).
- Pohybová aktivita – hra Rodinky (Vytvoříme kartičky s názvy zvířat tak, aby se objevil vždy sameček, samička a mládě. Děti si vylosují jedno zvířátko a na základě hlasového projevu nebo jen pantomimicky se mají hledat celé rodinky.) Místo zvířat můžeme zadat například rostliny – plody, pohádkové bytosti apod.

CHTĚL BYCH BÝT RYBÁŘEM

Cíle

Děti poznávají ryby žijící v našich vodách.

Děti rozeznávají pojmy voda stojatá a tekoucí, voda slaná a sladká.

Děti rozvíjejí jemnou motoriku.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Pomůcky

Karton, pastelky (voskovky, fixy), nůžky, kancelářské sponky, špejle, provázek, magnety.

Motivace

Vojta má rád vodu a ze všeho nejvíce by si přál být rybářem. Vojta má doma velké akvárium a dokonce se o něj stará sám. Moc rád by věděl o rybách co nejvíce, a tak se domluvili s maminkou, že až bude chodit do školy, přihlásí ho do rybářského kroužku.

Otázky k fotografii

Viděli jste už někdy živou rybu?

Bylo to ve sladkých vodách u nás nebo u moře?

Jaký je rozdíl mezi životem ve sladkých a slaných (tekoucích a stojatých) vodách?

Znáte názvy některých ryb, které žijí u nás?

Co všechno ještě žije ve vodě?

Můžeme chovat rybky i doma? Co k tomu potřebujeme?

Postup

- Necháme děti využít vlastní fantazii a nakreslit si vlastní rybičky, které vybarvíme.
- Potom je vystříháme a připneme na ně kancelářské sponky.
- Na špejli přivážeme a namotáme provázek a na konec provázku přivážeme magnet.
- Máme tedy udici i ryby a můžeme lovit.
- Takto připravené rybičky můžeme využít v průběhu celého školního roku v mnoha situacích, chytáme rybičky na čas, chytáme jen rybky určité barvy apod.

Možné obměny aktivity

- Pro větší děti nám mohou rybky posloužit například v hodině matematiky či českého jazyka, kdy si vyloví příklady nebo úkoly, které mají splnit apod.

Doplňkové aktivity

- Pohybová aktivita - Rybičky, rybičky, chyťte se. (Mazal, F. Pohybové hry a hraní. Olomouc: Hanex, 2000. ISBN 80-85783-29-0)
- Pracovní list - Poznej rybku našich vod - pracovní listy z prvouky (Mühlhauserová, H. Svobodová J. Prvouka 2: učebnice pro 2. ročník základní školy. Brno: Nová škola, 2001. ISBN 80-7289-034-4) a přírodovědy (Výukový program TERASOFT, Přírodověda pro 4. ročník).

V LESE SE MI LÍBÍ

Cíle

Děti si rozšiřují znalosti o přírodě.

Děti cvičí a manipulují s různými předměty a koordinují pohyby.

Děti rozvíjejí hrubou motoriku.

Děti spolupracují při pohybových aktivitách.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví, Umění a kultura, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo, Dítě a ten druhý.

Průřezová témata

Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Pomůcky

Fotografie 4, 5, deštník, houbičky na nádobí různých barev, košík, nahrávky písniček, obruč nebo jiné označení prostoru – „domečku“, žíněnka.

Motivace

V přírodě je tolik zajímavých věcí! Vojta chodí rád do lesa, je to dobrodružné. Pozoruje zvířátka ve volné přírodě a poznává různé rostliny. Na podzim to má nejraději. Chodívá totiž s maminkou a tatínkem na houby. Vojta je moc rád, hledá a učí se jejich názvy. Už dokonce ví, že jsou houby jedlé a nejedlé.

Otázky k fotografii

Chodíte často do přírody?

Jaká zvířata můžeme v naší přírodě vidět? Jaké rostliny tam rostou? Jak se chováme v přírodě?

Jak bychom měli přírodu chránit? K čemu nám příroda slouží? Jaké suroviny z ní využíváme?

Postup

Rozvička s houbami

- Cvičíme s houbami (drátěnky) na hudbu písničky Hajný je lesa pán (Uhlíř, J., Svěrák, Z. 20 let písniček z pořadu Hodina zpěvu (CD). Praha: Universal Music, p+c2007. Píseň Hajný je lesa pán.)

Najdi si houbu

- Po třídě nebo tělocvičně jsou poházené houby (drátěnky).
- Děti se pohybují při hudbě a na signál si mají na houbu stoupnout.
- Postupně počet hub zmenšujeme a kdo z dětí nenajde hříbek, vypadne ze hry.
- Můžeme využít rytmický nástroj i reprodukovanou hudbu (Uhlíř, J., Svěrák, Z. 20 let písniček z pořadu Hodina zpěvu (CD). Praha: Universal Music, p+c2007. Píseň Klouzky).

Hra na kuny a veverky

- Využijeme opět drátěnky a potřebujeme označení domečku.
 - Rozdělíme děti na dvě skupiny: kuny a veverky.
 - Kuny obsadily domeček veverek a chtějí vybrat všechny zásoby z domečku (vyhazují drátěnky ven z označeného prostoru).
 - Veverky se je snaží v daném čase donést opět do domečku.
 - Hra končí signálem a počítáním drátének v domečku a mimo něj.
 - Pak se obě skupiny vymění.
- (Mazal, F. Hry a hraní pohledem ŠVP. Olomouc: Hanex, 2000. ISBN 978-80-8578-377-3)

Ticho lesa

- Relaxujeme na závěr hodiny.
- Děti se položí na koberec a zavřou oči.

- Učitel jim vykládá o lese, děti si představují, kde se nalézají.
- Během vyprávění dává učitel pokyny pro protahovací cviky.

Možné obměny aktivity

- Mnoho námětů na pohybové hry, které lze tematicky obměnit, naleznete v publikaci Mazal, F. Hry a hraní pohledem ŠVP, Hanex, Olomouc 2007, nebo Mazal, F. Soubor pohybových her pro děti mladšího školního věku, Hanex, Olomouc 1994.

Doplňkové aktivity

- Houby rychle do košíku - skok s deštníkem, který představuje klobouček houby na žíněnku (představuje košík)
- Hod šíškou na cíl (drátěnky házíme do košíku).
- Výtvarná výchova - Les (obtisky nastříhanou houbičkou).
- Hudební výchova - Zvuky (rytmické hry) - rozdělíme děti do skupinek, každá si vylosuje kartičku, na níž je napsáno, co mají děti hudebně zpracovat (např. veverka louská oříšek, vítr v lese).
- Grafomotorická cvičení- vytvoříme si pracovní list s tematikou lesa, nachystáme si nohy hříbků a dokresluje kloboučky (návlek horního oblouku).
- Dramatická výchova - pohádka Jak zabloudili v bedlovém lese (Čtvrtek, V. Jak Křemílek a Vocho-múrka hledali, až našli (CD). Praha: Supraphon, p2000. Záznam Jak zabloudili v bedlovém lese.) Na základě poslechu mohou děti dramatizovat příběh.

TO JE PROVOZ!

Cíle

Děti si rozšiřují znalosti o dopravních prostředcích.

Děti se učí pravidlům silničního provozu.

Děti spolupracují na vytvoření společného úkolu.

Děti rozvíjejí prostorovou orientaci.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Umění a kultura, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Pomůcky

Fotografie 6, dřevěné stavebnice, soubor dopravních značek, kreslicí kartony, ústřížky látek, přírodniny, lepidlo, nůžky, noviny.

Motivace

Vojta bydlí v domě u silnice a z okna často pozoruje rušnou dopravu. Někdy se dívá na barvy aut, jindy počítá velká a malá auta. Jako každý chlapec má Vojta doma mnoho autíček, se kterými si rád hraje. Často se k němu přidá i malá sestřička.

Otázky k fotografii

S čím si děti na obrázku hrají?

Co je to auto?

Jaké další dopravní prostředky znáte?

Kterými dopravními prostředky můžeme jezdit v místě našeho bydliště?

Jaké dopravní prostředky škodí životnímu prostředí?

Jaká opatření nebo úpravy v dopravě bychom měli udělat, abychom zlepšili životní prostředí?

Postup

Křížovatka

- Rozdělíme děti do čtyř skupin a každá z nich si zvolí jeden dopravní prostředek.
- Každá skupina se postaví do jednoho rohu místnosti (nejlépe tělocvičny).
- Učitel řídí dopravu uprostřed. Buď jmenuje dva prostředky a ty si musí co nejrychleji vyměnit místo, nebo jen ukazuje.
- Skupina, která je rychlejší, obdrží body, které se sčítají.

Jedu!

- V prostoru třídy postavíme z různých materiálů a stavebnic silnice, domy, stromy, auta.
- Stříháním textilu na proužky vytvoříme řeky, parkoviště a podobně.
- Po prostoru rozestavíme také dopravní značky.
- Každé dítě si z novin, kartonu, z přírodnin vytvoří dopravní prostředek, se kterým se pak pohybuje po prostoru.

- Děti v průběhu aktivity získávají důležité informace z pravidel silničního provozu a učí se je.
- Pro starší děti můžeme využít i karet s kvízovými otázkami, které mají v průběhu zodpovědět, a za správné odpovědi získají příslušný počet bodů. Body potom mohou vyměnit za odměnu.

Doplňkové aktivity

- Hudební výchova- rytmizace básniček s využitím Orffova instrumentáře.
- Výtvarná výchova -Křížovatka (kresba voskovkami, akvarel).

Chvíli krokem, chvíli klusem,
ujíždíme autobusem.
Řidič mačká houkačku,
řeže každou zatáčku.

To je cesta, lidé drazí!
Sem a tam to s námi hází,
dopředu a dozadu,
všechno v jednu hromadu.

A těch lidí v autobusu!
Tááhle tetka veze husu,
v koutě jeden staříček
chrání košík vajíček.

Inu to je nadělení!
Cesty ještě konec není,
zbývá nám jí pěkný kus,
rozsypal se autobus!

ZDROJ

Z praxe učitelů ZŠ.

Prvouka- Poznávám dopravní prostředky, jak se pohybují – pracovní list (Potůčková, J. Prvouka 2. ročník - Moje kniha objevů (2 díly) Brno: Studio 1+1, 1998.)

VYPRÁVĚJ MI POHÁDKU

Cíle

Děti rozvíjejí představivost a fantazii.

Děti naslouchají a děle se soustředí.

Děti si rozšiřují slovní zásobu.

Děti si všimají detailů.

Děti vnímají odlišnosti mezi českou a vietnamskou pohádkou.

Děti prezentují svůj názor, správně se vyjadřují.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura, Dramatická výchova, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět, Dítě a společnost.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 7, příloha 2.

Motivace

Vojta má velmi rád chvíli s maminkou, když mu vypráví nebo čte pohádku. Často si povídá i s tatínkem o Vietnamu a o všech příbuzných, které tam mají. Je to pro něho velmi zajímavé, protože ve Vietnamu je spousta věcí úplně odlišných. Vojta půjde už po prázdninách do školy a moc se těší, až se naučí číst.

Otázky k fotografii

Kdo je na fotografii?

Co dělají?

Jakou knížku asi čtou?

Doporučili byste svou oblíbenou knížku ostatním dětem?

Myslíte si, že je čtení důležité? Proč?

Postup

- Text pohádky přečteme dětem v rámci relaxační části dne (hodiny), se školáky čteme pohádku společně nebo ve skupinách.
- Na základě přečteného textu zkusí děti příběh převyprávět a doplnit jej o ilustraci.
- Můžeme také diskutovat o ději, hlavních postavách a jejich charakteristikách.

Doplňkové aktivity

- Dramatická výchova - dramatizace, hra Hledám pohádku (na základě kartiček se hledají pohádkové dvojice, které nesmějí mluvit, ale poznávají se na základě pantomimického ztvárnění).
- Výtvarná výchova - výroba masek, kostýmů, kulís pro dramatizaci, vytvoření obrázkové osnovy pohádky.
- Literární výchova - tvorba vlastních pohádek z klíčových slov.

Cíle

Děti rozvíjejí tvořivé myšlení.

Děti uplatňují zkušenosti.

Děti si rozšiřují znalosti o zvířatech.

Děti se učí správnému vyjadřování.

Děti rozvíjejí jemnou motoriku.

Děti rozvíjejí tvořivost a fantazii.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Dítě a ten druhý, Dítě a svět, Dítě a jeho psychika.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Pomůcky

Fotografie 8, příloha 5, kartičky se jmény zvířat, jedna pro každého (Každé zvíře se musí ve třídě vyskytnout dvakrát. Mělo by mezi nimi být i několik smyšlených zvířat, jejichž jména by však zněla co nejpodobněji), voskovky, vodové barvy, tuš, špejle.

Motivace

Kde jsou naši pejsci?

Vojta hledá své dva mazlíčky – fenku jezevčíka a pejska, křížence. Jsou to jeho kamarádi, se kterými si povídá a hraje. Samozřejmě se o ně musí i starat. Kromě pejsků ještě chovají andulky, jedna je zbarvená modře a druhá žlutě.

Otázky k fotografii

Které zvíře vidíte na obrázku?

Poznáte rasu pejska?

Která zvířata označujeme jako domácí mazlíčky?

Máte doma nějaké zvířátko?

Jak se o něj staráte?

Postup

Na zvířata

- Každé dítě si vytáhne z klobouku jednu kartičku se jménem zvířete.

- Promyslí si, jak bude své zvíře napodobovat

Jak se mé zvíře chová? Jaké zvuky vydává?

Jak se pohybuje?

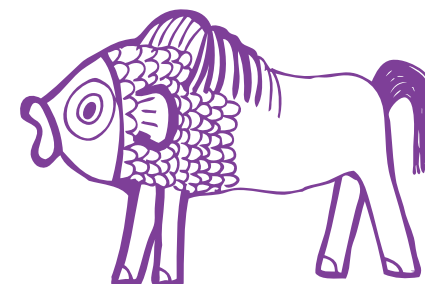
- Na dané znamení se všichni promění ve „svá“ zvířata a pokoušejí se beze slov najít druhé zvíře svého rodu.

Možné obměny aktivit

- Hra je nejtěžší, když použijeme jména podobných zvířat (ovce, koza nebo husa, slepice). Můžeme ji také použít na procvičování názvů zvířat v cizím jazyce.
- Legrační zvířátko:
Na kartičky napíšeme názvy zvířat. Zvířátka se nám popletla a vznikly zcela nové druhy. Děti si vyberou vždy dvě karty s různými názvy zvířat a pokusí se toto zvířátko namalovat (např. tygřed – něco mezi tygrem a medvědem).

Doplňkové aktivity

- Literární výchova – pohádka O psí věrnosti (Slabý, Z. K. Nedokončené pohádky. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-186-0)
- Grafomotorické cvičení – Jednotažky se zvířecí tematikou (příloha 5).
- Výtvarná výchova – Moje oblíbené zvířátko (volná technika).

PŘÍBĚH ALENKY

Dopis kamarádce do Vietnamu

Alenka

Ahoj Trami,

už dlouho jsme se všichni neviděli, naposledy ve Vietnamu na oslavě Tvých šestých narozenin.

Žijeme s celou rodinou v České republice už osm let. Maminka s tatínkem pracují jako ředitelé restaurace v Olomouci a sestríčka Linh už chodí do sedmé třídy gymnázia. Já také chodím do české školy do druhé třídy. Je to tady jiné než ve Vietnamu, třeba lidé tu nejedí hůlkami, ale příborem. I já si už vybírám a někdy jím příborem a někdy hůlkami. Jiné je i to, že lidé

tu nejedí každý den rýži ke snídani, obědu a večeři jako ve Vietnamu. Místo mořských ryb, krevet a rýže jedí hlavně brambory, knedlíky a omáčky.

Je tu také mnohem větší zima než ve Vietnamu, takže tu mají doma topení a spí na postelích s velkými teplými peřinami. I já mám takovou velkou peřinu a také hodně plyšáků. Nejraději mám plyšáka, kterému tady říkají Krteček. Mám je ve svém pokojíčku, aby mi nebylo před usnutím smutno.

Líbí se mi, že ulice jsou tu mnohem čistější a jezdí se tu více autobusem, tramvají nebo autem než ve Vietnamu, kde hodně lidí jezdí na motorkách a kolech a je z toho velký rámus.

Chodím pravidelně do školy, ale ne o víkendech jako ve Vietnamu. Odpoledne chodím do jiné školy, kde hraji na klavír, a mám už i kroužek angličtiny. Baví mě to a anglicky už trochu umím. Mluvím dobře česky a vietnamsky. Protože psát a číst vietnamsky ještě neumím, je to pro mě moc těžké, s dopisem pro Tebe mi pomáhá moje sestríčka. Moc ráda kreslím

a začaly se mi líbit šachy. Ale ze všeho nejraději mám zvířátka. Doma máme křečku a tři želvy a už jsem jela také sama na koni. Chtěla bych mít doma pejska, ale budu muset počkat, až budeme bydlet ve velkém domečku se zahradou.

Někdy je mi smutno, protože mě trápí některé děti ve škole. Nechtějí se se mnou kamarádit a říkají mi ošklivé věci, třeba že mám hnusné černé vlasy nebo že mám šikmé oči. V mé třídě totiž nejsou žádné jiné vietnamské děti, se kterými bych se mohla kamarádit. Přestože žijeme v Česku už dlouho, stále slavíme vietnamský nový rok a den dětí společně s ostatními vietnamskými dětmi, které žijí v České republice. Také ale slavíme evropské Vánoce s dárky, jehličnatým stromčkem a ozdobami.

Stýská se mi po kamarádech ve Vietnamu, po teple, po babičce a po moři. Chtěla bych brzy přijet do Vietnamu a navštívit celou naši velkou rodinu, koupat se v moři a zase se s Tebou setkat.

Měj se pěkně a brzy napiš.

Dieu Anh

SEZNAM FOTOGRAFIÍ

- 9 Rodina
- 10 Krteček
- 11 Školák
- 12 Stromeček
- 13 Koncert
- 14 Snídaně
- 15 Na koni
- 16 Buddhistický oltář

9

10

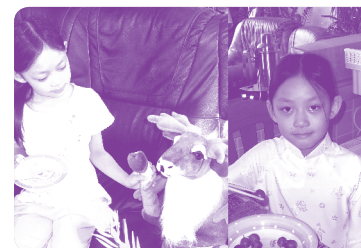
11

12

13

14

15

16

PŘEHLED AKTIVIT

Aktivita	Foto	Charakteristika	Poznámky
Mám velkou rodinu str. 15	9	aktivita podporující empatii a vnímání významu rodiny	
Moje plyšové hračky str. 16	10	pantomima	Příloha 6: Před usnutím
Těším se do školy str. 17	11	jazyková aktivita	Příloha 7: Jména dětí Příloha 8: Oslovování Příloha 9: Proč má holčička Lhin černé vlasy
Slavíme Nový rok str. 18	12	výtvarná aktivita a aktivita zaměřená na vytváření kladných vztahů v kolektivu	
Mám ráda hudbu str. 19	13	pohybová taneční aktivita	
Umím jíst hůlkami i příborem str. 20	14	výtvarná aktivita rozvíjející spolupráci ve skupině	
Na koni str. 21	15	výtvarná aktivita rozvíjející fantazii	
Opouštění (vzpomínání) str. 22	16	individuální aktivita mezi žákem a učitelem zaměřená na pochopení přirozenosti koloběhu života a smrti	Příloha 10: Vzpomínání

MÁM VELKOU RODINU

Cíle

Děti vyjmenují jména nejbližších členů rodiny.

Děti umí pojmenovat základní příbuzenské vztahy v rodině.

Děti se seznámí s novými slovy - sestřenice, bratranec, prababička, neteř.

Děti umí graficky vyznačit základní příbuzenské vztahy.

Děti popíší vztahy, které vidí na fotografii.

Děti rozvíjejí komunikační dovednosti.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 9, rodinné fotografie, nůžky, fixy, bílý papír, knoflíky, plastelína, černobílá kopie rodinné fotografie.

Motivace

Popovídáme si s dětmi o rodině Alenky i o jejich fotografiích. Můžeme děti požádat, ať vyberou pro každou osobu na jejich fotografii jednu dobrou vlastnost. Zkusíme přiřadit dobré vlastnosti členům rodiny na Alenčině fotografii. Mluvíme s dětmi o tom,

že i když lidé na Alenčině fotografii vypadají jinak, můžeme z jejich tváří a postojů vyčíst, jaké dobré vlastnosti mají. I když lidé mají jiný vzhled a jsou z jiné země, naše povaha se nám vepíše do tváří. Snažíme se tak u dětí odbourat strach a obavy, které mohou vznikat ze ztížené čitelnosti chování a projevů lidí z jiných zemí.

Otázky k fotografii

Koho vidíte na fotografii?

Kdo je maminka, kdo dědeček, kdo sestřička...?

Máte takovou rodinnou fotografii? Kdo je na ní nejčastěji vyfotografováný?

Kdy se nejčastěji celá vaše rodina schází?

Kdo stojí na fotografii nejbližší vedle Alenky (na tvé fotce vedle tebe)?

Jací asi jsou lidé na fotografii? Jaké mají dobré vlastnosti? Co vyjadřuje jejich tvář?

Postup

Práce s okopírovanou fotografií

- Uděláme kopii rodinné fotografie na bílý (nebo barevný) papír, napíšeme názvy členů rodiny (maminka, tatínek, bratr, sestra, teta...) a vystříháme malé štítky.
- Děti nalepí štítky pod postavy na fotkách.
- Vystříháme komiksové bubliny a děti do nich napíší jednoduché věty nebo jenom slova, která postava na fotce podle nich právě říká.

Doplňkové aktivity

- Obraz pro štěstí

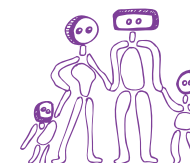
Na fotografii vidíme obraz, který připomíná všem členům rodiny, co potřebují ke spokojenému rodinnému životu (štěstí, zdraví, bohatství, spokojenost). Pokuste se vytvořit takový obrázek s dětmi.

Co si myslíš, že potřebujete, abyste se cítili všichni ve vaší rodině spokojení?

- Hra s knoflíky

Dejte na stůl co nejvíce nejrůznějších typů knoflíků. Děti si vyberou jeden, který by se hodil pro maminku, jeden pro tatínka, pro sestru... Na podložku z plastelíny modelují postavu a knoflík umístí místo hlavy. Děti poté vysvětlují, proč vybraly určitý knoflík pro mámu a jiný například pro sestru.

- Knoflíkové divadlo

Děti také mohou přehrát pouze s pomocí knoflíků na stole krátkou scénku nebo rozhovor z jejich rodinného života.

MOJE PLYŠOVÉ HRAČKY

Cíle

Děti se naučí co nejlépe starat o své hračky.

Děti nacvičují, jak komunikovat s novým kamarádem.

Děti poznají význam rituálů před usnutím.

Děti popisují svoji hračku (plyšáka).

Děti se doví více o postavě Krtečka.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 10, příloha 6, knížky o Krtečkovi, plyšák – Krteček.

Motivace

Alenka má doma hodně hraček a plyšáků. Nejraději má českého Krtečka. Má jich ve svém pokojíčku několik. **Myslíš, že ve Vietnamu znají kreslenou postavku Krtečka? Myslíš, že ve Vietnamu žije v přírodě krtek?** Děti se snaží za pomoci učitelky odpovídat na otázky.

Otázky k fotografii

Jaké máte doma hračky?

Jak se o ně staráte?

Co uděláte, když si někdo chce vypůjčit vaši hračku?

Co uděláte, když si chcete půjčit hračku od někoho, koho neznáte?

Postup

Co děláme před usnutím

- Rozstříháte kartičky z přílohy 6.
- Děti si sednou do půlkruhu, jedno vždy předstoupí, vytáhne si kartičku s obrázkem a bez komentáře činnost na obrázku předvede.
- Ostatní děti se ji snaží pojmenovat a zařadit, jestli patří do skupiny činností před usnutím či ne.

Možné obměny aktivity

- Činnosti předvádí učitelka.
- Činnosti předvádí maňásek.

Doplňkové aktivity

- Rozeznávání materiálů pomocí hmatu (co je měkké a co je tvrdé).
- Ukolébavka
- Ukázka z knížky O Krtečkovi (děti se pokusí převyprávět známý příběh vlastními slovy).

ZDROJ

Müllerová, E. **Příběhy z měsíční houpačky** Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-219-X

Miller, Z., Doskočilová, H. **Jak krtek uzdravil myšku**. Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01760-0

TĚŠÍM SE DO ŠKOLY

Cíle

Děti si opakují jména kamarádů ze školy (školky).

Děti umí popsat denní režim ve škole (školce).

Děti procvičují a upevňují samoobslužné aktivity.

Děti rozvíjejí slovní zásobu.

Děti se seznámí s cizím jazykem.

Děti chápou vzhledové odlišnosti mezi jednotlivými národnostmi.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 11, příloha 7, příloha 8, příloha 9, papírové kartičky, fixy, nůžky, Živá abeceda.

Motivace

Ve Vietnamu si lidé velmi váží vzdělání a učitelů. Děti se do školy připravují a chtějí co nejlépe uspět. I Alenka se moc těšila do první třídy, a to jak na učení, tak na nové kamarády. Už od maminky věděla, že její pravé vietnamské jméno **Dieu Anh** je těžké vyslovit a tak používá ve škole nejbližší českou podobu svého jména – **Alenka**. Myslíte, že bylo pro Alenku snadné najít si mezi spolužáky nové kamarády? Jakým způsobem byste hledali kamarády vy, kdybyste se ocitli v cizí zemi? Děti se snaží za pomoci učitelky odpovídat na otázky.

Otázky k fotografii

Proč se vám líbí ve školce?

Proč se těšíme do školy?

Co se chceme ve škole naučit?

Máte ve školce (školce) spolužáky z jiné země?

Dokážete popsat, jak vypadají?

Postup

Hra se jmény

- Popovídáme si s dětmi o tom, jak je doma oslovují, jaké podoby jejich jméno má. Pokud děti chtějí, necháme je říci, jaké oslovení se jim nejvíce líbí. **Umí vysvětlit proč?**
- Napíšeme si na kartičky alespoň 6 jmen dětí z cizích zemí a snažíme se s nimi děti seznámit.

- Děti se pokusí najít slovo, které se rýmuje s jejich jménem.
- Každé dítě si sestaví z písmen Živé abecedy na lavici své jméno a potom písmena přehazuje a vytváří novou podobu svého jména.

Možné obměny aktivity

- Děti se pokusí bez mluvení seřadit podle abecedy do řady. (Každé dítě může držet v ruce kartičku s první slabikou svého jména.)

Doplňkové aktivity

- Vietnamské děti používají ve škole překlad svého jména do češtiny (jejich vietnamské jméno je pro nás velmi těžko vyslovitelné). Zkus vybrat z libovolného cizího jazyka jméno, které by se nejvíce podobalo tvému českému jménu.
- Text k zamýšlení – Proč má holčička Lhin černé vlasy (viz příloha 9). Text je zaměřen na jeden z typických rysů vietnamských dětí, a to je velmi tmavá barva přirozeně rovných vlasů, které se někdy stávají terčem slovních útoků ze stran spolužáků. Cílem vytvořeného textu je pozitivně děti naladit na diskusi o tomto tématu a snažit se jim sdělit, že rozdílnost bývá vždy obohacením celku.

SLAVÍME NOVÝ ROK

Cíle

Děti se seznámí s vánočními zvyky.

Děti popisují vánoční stromeček a rituál Štědrého večera.

Děti se učí správně vnímat význam dávání a přijímání dáreků.

Děti rozvíjejí výtvarné schopnosti a tvořivost.

Děti procvičují stříhání, lepení.

Děti rozšiřují slovní zásobu.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 12, hedvábný papír, červený papír, bílý papír, pastelky, lepidlo, nůžky, lepicí páska, větvičky.

Motivace

Ve Vietnamu kvetou stromy i v zimě, protože je tam stále teplo. Sníh je jenom na horách. Jejich novoroční stromeček je obsypaný růžovými kvítky a krásně voní. Pod stromečkem jsou dárky. Děti také na Nový rok dostávají obálku s trochou peněz podle toho, jak byly v minulém roce pilné.

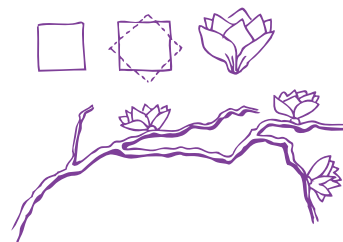
Otázky k fotografii

Jak se slaví Nový rok u vás doma?
Viděli jste už někdy velký novoroční ohňostroj?
Co si přejete nejčastěji na Nový rok?
Víte, co znamená předsevzetí?

Postup

Výroba papírových květín na stromeček

- Nastříháme barevný hedvábný papír na malá kolečka (můžeme použít nůžky – vlnky).
- Střed kolečka stiskneme v prstech a pomocí tenkého včelařského drátku (nebo plastové pistole s horkým lepidlem) připevníme k větvičkám.

Obálka pro štěstí

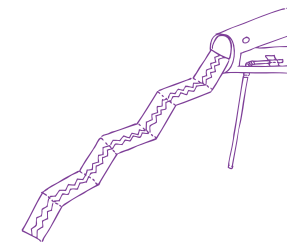
- Nejdříve si s dětmi popovídáme o tom, co by nám udělalo v novém roce největší radost a proč.
- Z červeného papíru děti vyrobí jednoduchou obálku a na kousek papíru napíší osobu, věc nebo činnost, o které si myslí, že by někomu v příštím roce mohla udělat radost (například zdraví, bratříček, štěně, bazén, vlastní pokoj...).
- Vloží lístek do obálky a dají ve třídě pod stromeček. Potom obálky zamícháme a rozdáme.
- Můžeme si popovídat o tom, co jsme v obálce našli a jestli jsme měli takové přání.

Možné obměny aktivity

- Učitel sám napíše lístečky, dá náhodně do obálek a rozdá. Potom si s dětmi popovídá, jestli přání v obálce je stejné jako jejich vlastní přání.

Doplňkové aktivity

- Vietnamský dráček – výtvarná aktivita.

ZDROJ

Terzian, A.M. Výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-188-6

MÁM RÁDA HUDBU

Cíle

- Děti získávají kladný vztah k hudbě.**
- Děti vyjmenují základní hudební nástroje.**
- Děti si utvářejí kladný vztah k tanci.**
- Děti vnímají jiný druh hudby.**
- Děti rozvíjejí pohybové schopnosti.**

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 13, barevné šátky, karty s obrázky hudebních nástrojů, CD s nahrávkami hudby.

Motivace

Ve Vietnamu je oblíbený Dračí tanec, při němž mladí muži tančí pod drakem z papírové drti a látky. Tento tanec tvoří nádhernou součást pestrých slavnostních průvodů při oslavách vietnamského Nového roku. Vietnamci rádi tančí a tancem umí vyjádřit mnohé z toho, co cítí.

Otázky k fotografii

Při jakých příležitostech se u nás v České republice lidé scházejí a tančí?
Tancujete rádi?
Znáte někoho, kdo chodí tančit do tanečního kroužku?
Viděli jste někdy nějaké taneční vystoupení?
Uměli byste zatančit jednoduchý tanec na lidovou písničku?

Postup

Tanec

- Vybereme pro děti srozumitelné emoce a popovídáme si o nich (radost, strach, štěstí, přátelství, smutek...).
- Přehrajeme dětem hudbu, která by jim připomínala jmenované emoce a necháme je vyjádřit emoce pohybem. Pokud se stydí, rozdělí se do dvojic nebo skupin a pokusí se vytvořit pohybové etudy ve skupinách (nebo jenom vytvoří sochy, které dané téma znázorňují).
- Výrazový tanec můžeme podpořit vhodnými rekvizitami (maska, šátky, kostým) nebo i obměnami zadání (na stejnou hudbu – tanec pravěký, středověký, moderní, mimozemský, vesmírný...).

Doplňkové aktivity

- Pantomima – hudební nástroje. Jedno z dětí stojí před ostatními a předvádí beze slov hru na hudební nástroj, ostatní hádají.

UMÍM JÍST HŮLKAMI I PŘÍBOREM

Cíle

Děti se seznámí s pojmem zdravá výživa.

Děti se učí, jak nakupovat potraviny.

Děti se učí, jak správně jíst a stolovat.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 14, papírové talíře, lepidlo (Herkules), časopisy, nůžky, rýže, barvy na vajíčka.

Motivace

Lidé ve Vietnamu často při jídle používají dřevěné hůlky místo příboru. Alenka umí jíst hůlkami i příbo-rem. Pokud jí tradiční vietnamské jídlo, které skoro vždy obsahuje rýži, jí hůlkami. Ve Vietnamu považují lidé jídlo za rituál, proto se na jídelním stole často nachází spousta misek a talířků a jídlo je připravováno v podobě malých kousků, které se vám akorát vlezou do úst. Lidé tráví nad jídlem více času, jedí pomalu a vychutnávají si každé sousto.

Otázky k fotografii

Co jíte k snídani?

Jak doma snídáte ve všední den?

Jak doma snídáte o víkendu?

Umíte připravit jednoduchou snídani?

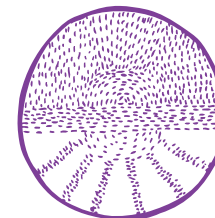
Postup

Dvě snídaně

- Připravíme dva papírové talíře a vystříhané obrázky potravin z časopisů.
- Děti připravují zdravé snídaně (jednu evropskou a jednu vietnamskou).
- Povídají si o rozdílech.
- Děti připravují mísu ovoce pro Alenku. Vybírají cizokrajné ovoce a snaží se zapamatovat správné názvy. (Obrázky vystříhneme z prospektů a letáků a nalepíme na velký papír. Pracujeme ve skupinách.)

Práce s rýží

- Rýži obarvíme (sprej, barvy na vajíčka, potravinářské barvy) a potom vezmeme papírový talíř, natřeme ho lepidlem (Herkules) a vysypáváme jednotlivá políčka talíře barevnou rýží. Vznikne barevná mandala.

Možné obměny aktivity

- V létě nebo na podzim můžeme vytvořit takový velký kruh přímo na zahradě pomocí různých přírodnin (land-art).

Doplňkové aktivity

- Ochutnávání ovoce se zavázanýma očima (hádám, co asi právě ochutnávám).
- Návštěva tropického skleníku v Olomouci.
- Vyzkoušíme si, jak se jí hůlkami.
- Za pomoci hůlek si předáváme předmět (kaštan, houbičku, pytlík čaje).

Cíle

Děti vyjmenovávají některá domácí zvířata.

Děti pojmenují zvířata, která žijí v ZOO.

Děti se seznamují se zásadami péče o zvířata (domácí mazlíčci).

Děti se učí, jak se chováme ke zvířatům žijícím ve volné přírodě.

Děti se naučí, co uděláme, když nalezneme zraněné zvíře.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 15, kopie zvířat, časopisy, lepidlo, nůžky, pastelky, tvrdý papír.

Motivace

Alenka má moc ráda zvířata. Doma se stará společně se sestrou o vodní želvy a moc by si přála mít vlastního pejska. Maminka jí slíbila, že až budou bydlet v domě, určitě si nějakého pejska pořídí.

A tak má Alenka vždycky radost, když může navštívit nějaká zvířátka u kamarádů nebo na různých akcích. Kůň je její oblíbené zvíře. Popovídejte si, jaká máte rádi zvířata a která zvířata můžeme mít doma jako domácího mazlíčka.

Otázky k fotografii

Máte doma zvířátko (domácího mazlíčka)? Jak se o něj staráte? Kdo se o něj stará a kdo pomáhá? Která zvířátka už umíte vyjmenovat a co o nich víte? Kdo je to veterinář?

Postup

Dokreslování zvířátek

- Připravíme si kopie obrázků zvířátek (obrázky z časopisů).
- Na papír nalepíme jenom část zvířátka a děti dokreslují.

Ukrytá zvířátka

- Napíšeme na papír velkými písmeny název zvířete a písmena dítě vybarví tak, aby struktura připomínala srst, kůži nebo peří vybraného zvířete.

(Např. slovo PAPOUŠEK – písmena budou vybarvena (nebo vylepena) perím, některé písmeno může mít přimalované dráčky, oko nebo zobák.)

Možné obměny aktivity

- Obrázky zvířat rozstříháme, děti slepují správné kousky k sobě.
- Obrázky zvířat rozstříháme a smícháme. Děti vytvářejí společný obraz „popletená zvířátka“.
- Nakreslíme jednoduchý obrys známého zvířete a děti čáry polepí zmačkaným toaletním papírem. Potom obrázek okopírujeme na barevný papír. Vznikne zajímavý grafický list.

Doplňkové aktivity

- Pantomima – jedno dítě předvádí vybrané zvíře, ostatní hádají.
- Máme nahrané zvuky zvířat, děti poslouchají a společně předvádějí zvíře, které právě slyšely.
- Písničky o zvířatech
- Anglické názvy zvířat
- Film – Olle Hellbom: Pipi Dlouhá punčocha. Prague Promotion s.r.o., 2008.

OPOUŠTĚNÍ (VZPOMÍNÁNÍ)

Cíle

Děti se seznámí s pojmy opouštění, odcházení, změna, zánik, smrt, narození.

Děti se učí, jak se vyrovnat se změnami v životě.

Děti popisují emoce.

Děti rozvíjejí vyjadřovací schopnosti.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 16, příloha 10, papír, tužka, pastelky, nůžky.

Motivace

Lidé ve Vietnamu často vyznávají náboženství, které se nazývá buddhismus. Jednou z hlavních myšlenek buddhismu je zbavit se během života tzv. jáství (podřízenosti svému egu). Buddha hledá během života rovnováhu, klid a harmonii. Zdravý život pro něj spočívá v nalezení tzv. střední cesty (v odmítnutí extrémů). Je pro něj samozřejmé soucítění se všemi živými bytostmi a úcta ke všem mrtvým bytostem. Vietnamci mají doma oltář, u kterého každý první a patnáctý den v měsíci zapálí vonné tyčinky a položí misku s ovocem. Tím dávají najevo, že vzpomínají na své blízké, kteří už nejsou živí.

Otázky k fotografii

Máte doma takové místo?

Vzpomínáte na někoho, kdo odešel, zemřel, odstěhoval se?

Jaké to je, když vás někdo opustí? Popište své pocity. Vzpomenete si, co pěkného jste s tímto člověkem prožili?

Postup

Věčné součásti mě samého

- Jméno člověka, který zemřel, napíšeme do horního levého rohu papíru.

- Obklopíme jeho jméno tím, co bylo pro něj charakteristické (názvy věcí, popis podoby, charakterové vlastnosti).
- Dítě pak nakreslí do pravého dolního rohu sebe. Zakroužkované stránky osobnosti spojujeme pomocí čar tak, aby to vypadalo, že dítě drží v ruce svazek nafukovacích balónků. Většinou objevíme, že to, co se nám líbí na druhém člověku, máme v sobě také ukryté.
- Aktivita by měla končit rozhovorem o dítěti samotném, o jeho dobrých stránkách a budoucnosti.
- Cílem aktivity je pomoci se vyrovnat se ztrátou a zároveň ukázat, že jde o koloběh života, který je naprosto přirozený.
- Děti si uvědomí, že zesnulý člověk měl na ně vliv, který přetrvává. Patří to ke smutku a může ho to zmírnit.

Možné obměny aktivity

- Vytvoření knihy o zemřelém zvířeti – obrázky, fotografie, příběhy, zážitky, povídání o zvířeti při tvorbě knihy.

ZDROJ

Ollier, K., Hobday, A. **Tvořivé činnosti pro terapeutickou práci s dětmi**. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-378-1

Reflexi doporučujeme provádět za jednotlivými aktivitami, po splnění určitého bloku aktivit a v každém případě na konci projektu.

Necháme si vždy dostatečnou časovou rezervu, aby děti mohly otevřeně vyjádřit svoje názory, pocity a dojmy.

V této části realizace aktivit využijeme podle potřeby opět postavu Větríku a ptáme se dětí

- jak se jim samostatně pracovalo
- co nového se dověděly a naučily
- co je překvapilo

- jaké byly jejich pocity během aktivity
- jaké by mohlo být podle nich pokračování aktivity
- co bylo při aktivitě důležité
- jak se jim dařilo úkol splnit
- jaké se vyskytly komplikace nebo překážky
- co by jim pomohlo, aby mohly úkol lépe splnit
- jak se jim spolupracovalo se spolužáky

Před rozloučením s Vojtou a Alenkou z České republiky se společně zamyslíme nad otázkami

Co jsme se dověděli o životě vietnamských dětí v České republice?

Najdeme něco společného na životech dětí u nás a ve Vietnamu?

Čím se liší život vietnamských a českých dětí v naší republice?

Jak jsme prožívali výpravu do České republiky?

Co bylo těžké? Co bylo snadné? Co nám pomáhalo? Jaké jsou naše dojmy?

Uměli bychom se vžít do pocitů Vojty a Alenky? Dovedli bychom vyprávět o naší cestě rodičům nebo kamarádům?

Reflexe nemusí vždy probíhat jen formou otázek a diskuze, ale může být i výtvarná nebo u starších dětí písemná, dramatická.

Pocity mohou děti vyjádřit také pohybem, sochou, smajlíky či barvami.

Smysluplnou reflexi lze realizovat pouze v bezpečném, děti nijak neohrožujícím prostředí. Doufáme, že k budování a rozvíjení takového prostředí ve vaší školce nebo škole přispěje i projekt Anyana – děti a svět.